

vlastní oprávnění k žalobě, obcházení námitku nedostávající se legitimize a soud nemůže podati pomocnou ruku k tomu, by znemožnil onu námitku svolením ke změně žaloby. Podobně je tomu, když žalovaný, který se sporu vůbec nesúčastnil, pouhou změnou žaloby měl by býti vtažen do sporu se svolením soudu, a změna v osobě žalovaného nebyla ani odůvodněna poměrem nového žalovaného k dřívějšímu žalovanému. (Srov. Neumann kom. k § 235 a násl. čís. 2021, 2825, 3857, 4468, 7751 Sb. n. s.) Potud tedy má pravdu prvý soud, že vstup nového podmětu do sporu nelze povolit pouhou změnou žaloby, pokud ovšem nový podmět se řízení ještě nesúčastnil a jeho účastenství není opodstatněno poměrem k původnímu podmětu. Nelze přisvědčiti rekursnímu soudu ani v tom, že nejde o změnu podmětu, nýbrž jen o opravu v označení žalované strany. Taková oprava v označení strany, pokud nenastupuje do sporu jiná osoba, nespadá vůbec pod ustanovení § 235 c. ř. s. Jeť v zájmu stran i v zájmu veřejném, by spor s nesprávně označenou stranou nebyl zbytečně projednáván a vynášen rozsudek, který by nebyl vykonatelný. Proto pouhá oprava jména neb označení strany beze změny podmětu jest vždycky přípustna stejně jako pouhá oprava skutkového přednesu ve smyslu § 235 c. ř. s. V souzeném případě nejde však o pouhou opravu jména, nýbrž o skutečnou změnu podmětu na straně žalované. Původně byla žalována akciová společnost, tehdy ovšem již zaniklá, a nyní je žalována akciová společnost jiná. Avšak změna jest přípustná proto, že se nová akciová společnost sporu jižúčastnila, přijala žalobu jako právní nástupkyně společnosti zaniklé, jednala ve sporu a vznesla námitky a její vstup do sporu je také opodstatněn jejím právním poměrem k původně žalované akciové společnosti, nyní již zaniklé jako její právní nástupkyně. Stěžovatelka ani netvrdí, že by změnou v osobě žalované byl spor stížen, proto jsou podmínky pro připuštění změny žaloby podle § 235 c. ř. s. splněny. Rekursní soud změnu tedy povolil právem. Stěžovatelka se neprávem dovolává rozhodnutí nejvyššího soudu uveřejněného pod čís. 4379 sb. n. s., ježto skutkový podklad onoho rozhodnutí jest jiný.

Čís. 8775.

Žalobu o zrušení spoluvlastnictví musí všichni spoluvlastníci, kteří se domáhají zrušení, podati proti všem ostatním spoluvlastníkům, i těm, kteří mimosoudně projevili souhlas se zrušením.

(Rozh. ze dne 9. března 1929, Rv I 1078/28.)

Spoluvlastníkem továrních nemovitostí byla Terezie P-ová polovíci, Richard P. a Emil P. po jedné čtvrtině. Žalobě Richarda P-a proti Emilu P-ovi o zrušení spoluvlastnictví nemovitostí bylo o b ě m a n i ž š í m i s o u d y vyhověno.

N e j v y š š í s o u d žalobu zamítl.

D ů v o d y:

Jde o žalobu o zrušení spoluvlastnictví, proti níž se žalovaný již v první stolici hájil námitkou, že není pasivně legitimován, protože žaloba nebyla podána též proti třetí spoluvlastnici nemovitostí, byť i tato se zrušením spoluvlastnictví mimosoudně souhlasila. Nižší soudy nepovažovaly tuto námitku za opodstatněnou, soudivše, že žalobu o zrušení spoluvlastnictví podle § 830 obč. zák. nutno podati jen proti podílníkům, zrušení odporujícím, že však jest zbytečné žalovati podílníky, kteří se zrušením souhlasili. S tímto názorem nelze souhlasiti. Ustanovení § 830 obč. zák. sice praví, že každý podílník může žádati zrušení spoluvlastnictví, nestanoví však pro případ, domáhá-li se někdo zrušení žalobou, proti komu má žaloba a její návrh čeliti. Proto jest tuto otázku řešiti z povahy právního poměru, řečeným ustanovením upraveného. Právní povaha spoluvlastnictví záleží v tom, že jedna a táž věc patří několika osobám tak, že každá má právní moc nad celou věcí i nad každou sebe menší částí její, jenže právo to nepřísluší výhradně jednomu spoluvlastníku, nýbrž zároveň též všem ostatním podílníkům. Jednotlivý podílník není tedy vlastníkem hmotné části věci, nýbrž pomyslné (ideální) části vlastnického práva k celé hmotně nedělené věci, může tedy jen tímto podílem volně nakládati, kdežto věcí samou mohou nakládati jen všichni podílníci společně jako jednotný celek, tvořící jako takový podmět práva vlastnického k celé hmotně nedělené věci. Není tedy jednotlivý podílník ve zvláštním právním poměru ke každému z ostatních podílníků, nýbrž všichni podílníci vespolek jsou k sobě jen v jediném právním poměru, který lze proto zrušiti toliko jednotně buď dohodou podílníků, při níž nesmí býti nikdo přehlasován, poněvadž by se to přičilo neobmezenosti vlastnického práva přehlasovaného podílníka k jeho podílu, jímž ostatní podílníci nemohou nakládati, nebo, nelze-li docíliti souhlasu všech podílníků, soudním výrokem, vyneseným po konaném šetření podle § 830 obč. zák. na základě žaloby, zahrnující všechny podílníky, ať si ty které jako žalobce a ty které jako žalované, ale všechny. Že tomu tak, jest obzvláště patrné tehdy, když se žaloba zrušením společenství domáhá hmotného rozdělení společných věcí, neboť právní povaha dělení záleží pak v tom, že každý podílník postoupí ostatním společníkům svůj vlastnický podíl na věcech, jim (dohodou neb exekučně) přikázaných, za to, že mu tito postoupí zase svůj podíl na věcech jemu přikázaných, nebylo by však možno, by rozsudkem, který podle své povahy jest oboustranný (*judicium duplex*), tak že každá strana jest zároveň žalobcem i žalovaným, bylo žalovanému uloženo, by řečeným způsobem postoupil svůj podíl na určitých věcech podílníkům sporu vůbec se nesúčastnivším, tím méně pak, by takové plnění bylo uloženo těmto sporu se nesúčastnivším společníkům proti žalovaným. Z těchto úvah plyne, že účast všech podílníků nemůže býti nahrazena u jednotlivého společníka ani tím, že vyslovil souhlas se zrušením společenství mimosoudně, nehledíc ani k tomu, že, kdyby byl správným opačný názor odvolacího soudu, mohla by nastati nutnost, by i s tímto spoluvlastníkem byl dodatečně ve-

den nový spor o zrušení společenství, kdyby změnil své smýšlení a chtěl se vyhnouti dražbě, čímž by byla zmařena jednotná úprava této otázky, podmíněná nezbytně povahou právního poměru. Vyslovený názor nepřičí se ani ustanovení § 45 c. ř. s., jak míní odvolací soud. Odpírá-li podílník, souhlasící jinak se zrušením společenství, vstoupiti do sporu jako spolužalobce, ač byl k tomu vyzván a ač žaloba o zrušení spoluvlastnictví proti spoluvlastníku nesouhlasícímu za účasti všech podílníků jest jediným prostředkem, by zamýšlené zrušení spoluvlastnictví a rozdělení společné věci bylo umožněno, rovná se to odepření souhlasu se zrušením společenství a nemůže se proto dotýčný podílník, byl-li pak rovněž žalován, dovolávati ustanovení § 45 c. ř. s. a žádati náhradu útrat. Je tedy přisvědčiti dovolateli, že žalobu o zrušení společenství musí podílníci, kteří se domáhají zrušení, podati proti všem ostatním podílníkům tak, by ve sporu bylo zastoupeno celé společenství. Názor ten byl názorem již bývalého vídeňského nejvyššího soudu (rozhodnutí Gl. U. n. ř. č. 3297, 3313), hájí ho též nauka (Ehrenzweig System, Schuldverhältnisse str. 753, Neumann, komentář k ex. ř. k § 351, Svoboda, Miteigentumsrecht str. 38), a také tento nejvyšší soud vyslovil jej zásadně již v rozhodnutí čís. 1722 sb. n. s. Byla-li proto žaloba v souzeném případě podána jen proti dovolateli, a nikoli též proti třetí spoluvlastnici Terezii P-ové, namítal žalovaný právem nedostatek pasivní legitimace, a posoudily proto nižší soudy věc po právní stránce nesprávně (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), považovavše námitku tu za neopodstatněnou.

Čís. 8776.

Dopravní řád železniční.

Nárok na doplacení dovozného a na zaplacení přírážky k dovoznému, ano zásilky nebylo použito způsobem podmiňujícím použití výjimečné tarifní sazby, není nárokem ani podle § 70 žel. dopr. ř. ani podle § 60 žel. dopr. ř., může však býti odůvodněn tarifním předpisem.

K tarifnímu předpisu, jehož se strany ve sporu nedovolávají a jenž nebyl předmětem sporného jednání, nelze soudu přihlížeti.

Dráha nemůže požadovati přírážku k dovoznému tam, kde nebyla smluvna nebo kde zvláštní předpis železničního dopravního řádu nebo tarifu ji neopravňuje k jejímu vybrání.

Dráha jest oprávněna žádati doplatek na vybrané dovozné, ukáže-li se dodatečně, že podmínky slevy nebyly dodrženy a že podle vyhlášených tarifů a skutečného použití zboží mělo býti zaplaceno dovozné vyšší.

Podmínkou použití výjimečného tarifu 20 není, by již v nákladním listu bylo udáno, že se dříví upotřebí jako palivo v Československé republice, nýbrž by se na jejím území skutečně spotřebovalo.